

ZASADY OBLICZANIA DOCHODU W RODZINIE

§ 1. 1. Dochody brane pod uwagę przy ustalaniu sytuacji materialnej określa art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Są to:

- 1) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128 z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- 2) dochody z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- 3) dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (skorygowane o wyłączenia wynikające z ustawy PoSWiN). Rodzaje uwzględnianych dochodów wymienione są w pouczeniu do wzoru nr 15.

2. Do dochodów rodziny nie są wliczane dochody wyłączone na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 2 ustawy PoSWiN wymienione w § 3 ust. 11 niniejszego Regulaminu jak również dochody niewymienione przez ustawę o świadczeniach rodzinnych w katalogu innych dochodów nieopodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Są to w szczególności:

- 1) świadczenia rodzinne przyznane rodzinie na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z wyjątkiem świadczenia rodzicielskiego;
- 2) świadczenia z pomocy społecznej przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej;
- 3) świadczenia wychowawcze przyznane na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (500+);
- 4) dopłaty bezpośrednie dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

3. Miesięczną wysokość dochodu netto przypadającą na jednego członka rodziny studenta oblicza się ustalając dochód poszczególnych członków rodziny studenta w roku bazowym z uwzględnieniem dochodów uzyskanych i utraconych w roku bazowym i po roku

bazowym, po czym dochody członków rodziny sumuje się i dzieli przez liczbę członków rodziny.

4. W przypadku, gdy do ustalania wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne przyjmuje się dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego, dochód ten ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłaszanego przez Prezesa GUS na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym. W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych dochody te sumuje się. Dochód z gospodarstwa rolnego oblicza się na podstawie liczby hektarów przeliczeniowych znajdujących się w posiadaniu rodziny w roku bazowym. Od dochodu obliczonego w ten sposób nie odejmuje się składek na ubezpieczenie zdrowotne rolnika i członków jego rodziny. Student ma obowiązek wykazania wszystkich hektarów przeliczeniowych znajdujących się w posiadaniu członków rodziny żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym.

5. Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki nieposiadającej osobowości prawnej. W przypadku mniejszej powierzchni gruntów nie ustala się dochodu z gospodarstwa rolnego.

6. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego. Umowa dzierżawy w tym przypadku jest to umowa pisemna zawarta (w celu nabycia prawa do renty) co najmniej na 10 lat i zgłoszona do ewidencji gruntów i budynków, z wyjątkiem umów zawartych z osobami najbliższymi, o których mowa w art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną. Fakt ten potwierdza umowa zawarta w formie aktu notarialnego;

- 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Fakt ten potwierdza umowa dzierżawy.

Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w pkt 6, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

Ustalając dochód rodziny uzyskany z wdzierżawionego od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

7. Wszelkie zmiany powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaż, zakup, darowizna) uwzględniane są w latach, które stanowią podstawę przyznawania stypendium z zastrzeżeniem, że jeśli zmiana powierzchni nastąpiła w trakcie roku dochód należy liczyć proporcjonalnie do liczby miesięcy posiadania gospodarstwa rolnego. Tak wyliczony dochód dzieli się przez 12 miesięcy.

8. Jeżeli w roku bazowym nastąpiło przekazanie gospodarstwa rolnego i uzyskanie z tego tytułu renty, emerytury lub renty strukturalnej, ustalając dochód w rodzinie studenta za ten rok uwzględnia się dochód z gospodarstwa rolnego za miesiące przed przekazaniem gospodarstwa i dodaje rentę, emeryturę lub rentę strukturalną za pozostałe miesiące roku.

9. Członkowie rodziny studenta tj. domownicy lub rolnicy posiadający gospodarstwo rolne i ubezpieczeni w KRUS, zobowiązani są do wykazania wypłaconych w roku bazowym zasiłków chorobowych.

10. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne w roku bazowym przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku. Jeżeli osoba prowadząca działalność opodatkowaną na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym osiągała również przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.

o podatku dochodowym od osób fizycznych przychody te również podlegają uwzględnieniu w dochodzie rodziny.

11. W przypadku gdy członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut ogłaszanego przez Prezesa NBP z ostatniego dnia roboczego roku bazowego. Natomiast w przypadku, gdy uzyska dochód poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, którego nie osiągnął w roku bazowym (dochód uzyskany po roku bazowym) przeliczenia dokonuje się na podstawie średniego kursu walut z ostatniego dnia roboczego miesiąca, następującego po miesiącu w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

12. W dochodzie rodziny uwzględnia się roczną wysokość kwoty zasądanego świadczenia alimentacyjnego na rzecz studenta, jego dziecka, rodzeństwa lub innego członka rodziny.

13. W przypadku gdy student lub inny członek rodziny ma ustalone prawo do alimentów, ale otrzymuje je w wysokości niższej od ustalonej wyrokiem, ugodą sądową lub ugodą przed mediatorem, do dochodu rodziny wliczane są alimenty w otrzymywanej wysokości pod warunkiem ich udokumentowania zaświadczeniem komornika o częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów i wysokości alimentów wyegzekwowanych. W przypadku częściowej egzekucji do dochodu wlicza się tylko tę część świadczeń, która została wyegzekwowana i potwierdzona zaświadczeniem od komornika. W przypadku gdy student lub inny członek rodziny ma ustalone prawo do alimentów, ale ich nie otrzymuje do dochodu rodziny nie są wliczane alimenty pod warunkiem udokumentowania tego faktu zaświadczeniem komornika o całkowitej bezskuteczności egzekucji alimentów. Jeżeli kwota świadczonych alimentów podana w przekazach lub przelewach jest wyższa od kwoty alimentów ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej lub ugodzie przed mediatorem - jako kwotę świadczonych alimentów wykazuje się kwotę podaną w przekazach lub przelewach. Wysokość alimentów otrzymywanych w kwocie wyższej od kwoty podanej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej przyjmuje się na podstawie oświadczenia uprawnionego.

14. Do dochodów nieopodatkowanych wlicza się świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

15. Rodzica lub rodziców studenta oraz jego/ich dochody nie wlicza się do składu rodziny tylko w przypadku, gdy:

- 1) rodzic lub rodzice są wyrokiem sądu zobowiązani do alimentów na rzecz studenta z wyjątkiem sytuacji w której postępowanie o przyznanie alimentów na rzecz studenta

zostało wszczęte po roku bazowym. W takiej sytuacji do składu rodziny wliczany jest również rodzic studenta, od którego dochodzone są alimenty i jego dochody.

- 2) rodzice lub jedno z rodziców nie żyje;
- 3) ojciec jest nieznany;
- 4) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub od rodziców zostało oddalone;
- 5) student spełnia warunki, o których mowa w § 3 ust. 9 niniejszego Regulaminu.

16. W przypadku, gdy sąd zobowiązał jednego z rodziców studenta do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania studenta i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz studenta, do składu rodziny nie wlicza się rodzica, który nie jest zobowiązany do świadczenia alimentacyjnego.

17. Dochód z roku bazowego, będący podstawą do ustalenia prawa do stypendium, może być, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, pomniejszony o dochód utracony lub zgodnie z art. 5 ust. 4a i 4b tej ustawy, powinien zostać obliczony z uwzględnieniem dochodu uzyskanego.

- 1) w przypadku utraty źródła dochodu w roku bazowym lub po upływie roku bazowego, wysokość stypendium może być ustalona lub zmieniona (jeżeli utrata nastąpiła w trakcie trwania roku akademickiego, na który przyznano świadczenie) na podstawie dochodu z roku bazowego pomniejszonego o udokumentowany dochód utracony. Katalog okoliczności, uznawanych za utratę dochodu, określa ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 2) w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku bazowym lub po upływie roku bazowego wysokość stypendium ustala się lub zmienia (jeżeli uzyskanie dochodu nastąpiło w trakcie trwania roku akademickiego, na który przyznano świadczenie) wg następującej zasady:
 - a) w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku bazowym – osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który jest ustalane lub weryfikowane prawo do stypendium,
 - b) w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po upływie roku bazowego – średniomiesięczny dochód z roku bazowego powiększa się o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który jest ustalane lub weryfikowane prawo do stypendium.

Katalog okoliczności uznawanych za uzyskanie dochodu określa art. 3 pkt 23 i 24 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

18. Za dochód utracony nie uznaje się w szczególności:

- 1) wypłaconych nagród jubileuszowych;
- 2) spłaty zaległych wynagrodzeń/świadczeń;
- 3) przebywanie na urlopie bezpłatnym;
- 4) zmiany warunków zatrudnienia (np. zmniejszenie wynagrodzenia, zmniejszenie wymiaru etatu);
- 5) zmiany powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaży, darowizny);
- 6) zajęcia komorniczego wynagrodzenia lub innego dochodu;
- 7) grzyw, kar pieniężnych;
- 8) szkód rolniczych;
- 9) zakończenia wypłacania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego.

19. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli student lub członek rodziny utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.

20. Roczny dochód rodziny pomniejsza się o kwoty poniesione przez rodzinę w roku bazowym z tytułu alimentów zapłaconych na rzecz osób spoza rodziny. Jeżeli rodzic studenta lub student jest jednocześnie opiekunem prawnym innego dziecka, w dochodzie rodziny nie uwzględnia się dochodu dziecka pozostającego pod opieką prawną, a w liczbie członków rodziny nie uwzględnia się tego dziecka.

21. Przy ustalaniu wysokości dochodu nie uwzględnia się konkubenta studenta lub konkubenta członka rodziny studenta.

22. Przy ustalaniu prawa do stypendium nie uwzględnia się dochodów członka rodziny umieszczonego w pieczy zastępczej lub przebywającego w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, a jego osoby nie uwzględnia się w liczbie członków rodziny. Za instytucję zapewniającą całodobowe utrzymanie uważa się: dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie.

23. W przypadku, gdy członek rodziny studenta ubiegającego się o świadczenia pomocy materialnej zaginął, student, składając wniosek o to świadczenie, dołącza zaświadczenie właściwej w sprawie jednostki policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny. Ustalając dochód rodziny nie uwzględnia się dochodu osiągniętego przez zaginionego członka rodziny, a ustalając dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie uwzględnia się tego członka rodziny.

24. Prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego oznacza pozostawanie na częściowym lub całkowitym utrzymaniu osoby, z którą się gospodarstwo domowe prowadzi. Na okoliczność wspólnego gospodarowania składają się także takie elementy jak np. ponoszenie kosztów i opłat za mieszkanie, opieka udzielana w chorobie, wykonywanie zwykłych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego czy też dysponowanie wspólnym dochodem z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb życiowych.

25. Stałe źródło dochodu, o którym mowa w § 3 ust. 9 pkt 5 niniejszego Regulaminu oznacza nieprzerwane źródło dochodu w roku, czyli dla ostatniego roku podatkowego posiadane przez okres 12 miesięcy. Za źródło stałego dochodu może być uznane wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, a także dochody takie jak: renta po zmarłym rodzicu, renta inwalidzka, alimenty, cyklicznie zawierane umowy zlecenia, umowy o dzieło. Uznaje się źródło dochodu jako stałe również w sytuacji rozpoczęcia pracy przez studenta w roku bazowym później niż w styczniu, pod warunkiem, że przy liczeniu miesięcznego dochodu dochód z ostatniego roku podatkowego będzie traktowany jako dochód z 12 miesięcy.

26. W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, utraty dochodu lub innych zmian mających wpływ na prawo do przyznanego w danym roku akademickim stypendium socjalnego lub jego wysokość student informuje o tym dziekanat. Fakt ten jest przesłanką do zmiany oświadczenia o dochodach, przeliczenia dochodu i ponownego ustalenia wysokości stypendium ze skutkiem od miesiąca, w którym zmiana nastąpiła.

27. Za osobę pobierającą naukę w szkole wyższej nie uważa się w szczególności: doktoranta, słuchacza studiów podyplomowych, osób pobierających naukę w szkole ponadpodstawowej dla dorosłych.

28. Za opiekuna prawnego wnioskodawcy uznaje się osobę, która dla udowodnienia tego faktu może przedłożyć wyrok sądu rodzinnego. Wówczas dochód takiej osoby wlicza się do dochodu rodziny. Za opiekuna prawnego nie uznaje się osoby, która wyrokiem sądu sprawuje kuratelę nad wnioskodawcą. Za opiekuna faktycznego studenta uważa się osobę, która – w rozumieniu potocznym – taką opiekę sprawuje, jeżeli student takiej opieki wymaga np. z powodu niepełnosprawności.

29. Do dochodów osiągniętych przez cudzoziemców zasady ustalania składu rodziny i obliczania dochodu rodziny studenta stosuje się odpowiednio. Cudzoziemcy w szczególności:

- 1) zobowiązani są przedstawić zaświadczenie o wysokości osiągniętego dochodu z właściwego urzędu ds. podatkowych z kraju, którego są obywatelem;
- 2) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w roku bazowym przedstawiają także zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla ich miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.